

HYDRAULICKÉ CESTY

doc. Ing. Jaroslav Pollert, Ph.D.

3. Hodina

cvičení

Obsah

- Návrh cest vody
  - Propojení mezi jednotlivými objekty
- Spočítat rozdíl hladin mezi nátokem a výtokem
- Posoudit podmínky neusazování

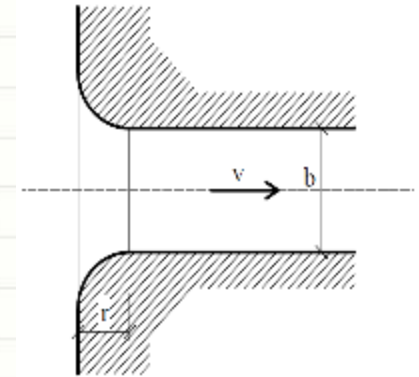
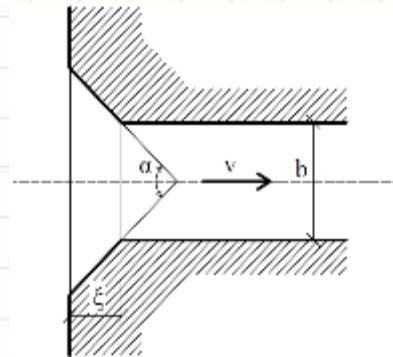
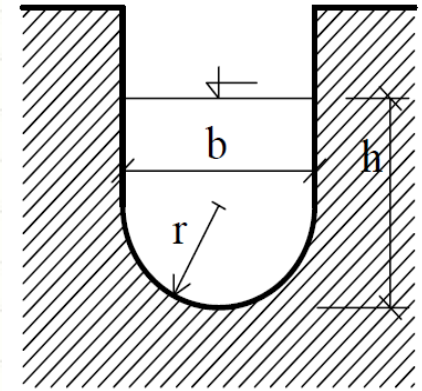
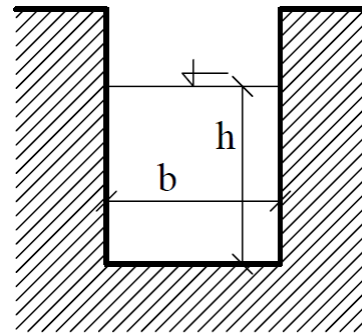
Termíny a definice a značky

- Používání stávajícího značení
- Snaha o začlenění do stávající legislativy
- Používání stávající terminologie

Značka	Jednotky	Popis
ζ	-	Součinitel ztrát (ztráty místní a třecí)
ζ_m	-	Součinitel místních ztrát
H	m	Rozdíl hladin, spád - celkový
H_s	m	Rozdíl hladin v úseku
H_t	m	Energetická ztráta třením
H_m	m	Energetická ztráta místní
h	m	Hloubka
b	m	Šířka
r	m	poloměr
v	m/s	Rychlost, průměrná, průřezová
v_0	m/s	Rychlost, minimální
DN	m	Vnitřní průměr potrubí
A	°	Úhel (ve stupních)
L	m	Délka úseku
I	m/m	Sklon
R	m	Hydraulický poloměr
C	$m^{0.5}/s$	Manningův součinitel rychlosti
S	m^2	Průtočná plocha
O	m	Omočený obvod
n	$s \cdot m^{-1/3}$	Manningův součinitel drsnosti
g	m/s^2	Gravitační zrychlení $\approx 9,81$

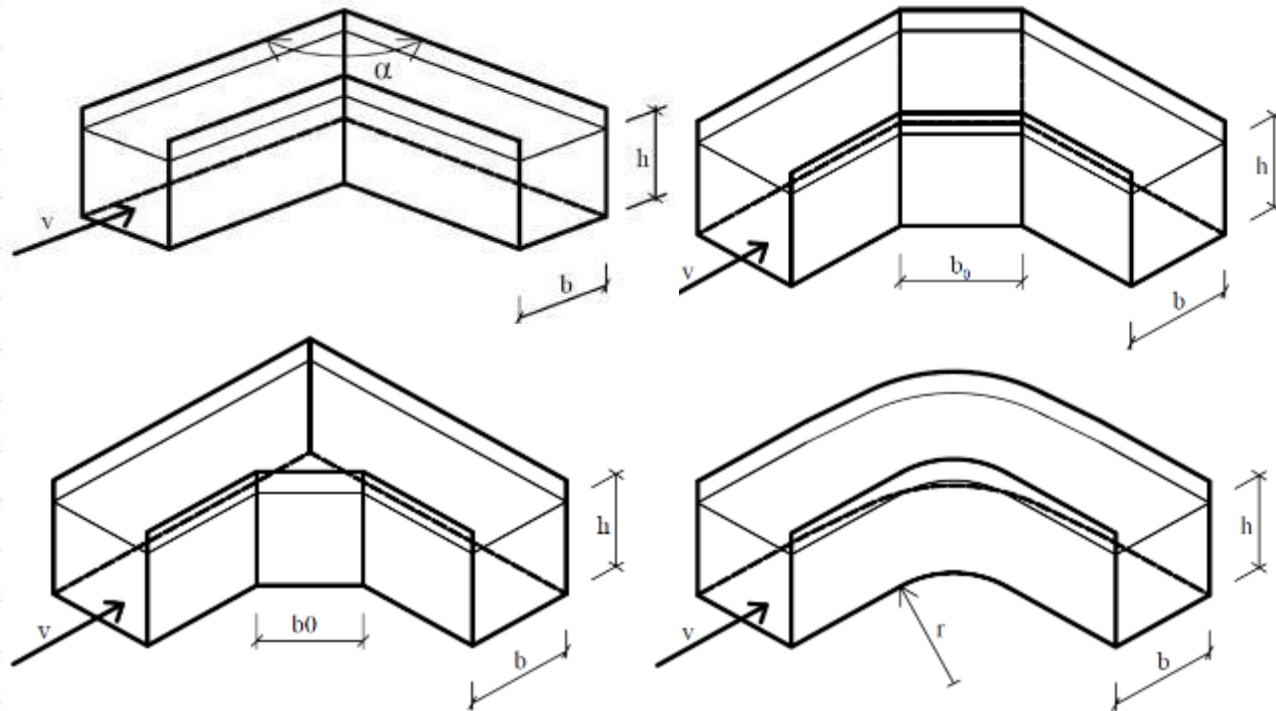
Hydraulické řešení vodních cest

- Hydraulické řešení spojovacích kanálů
  - Posouzení na min a max rychlosti
  - Správný návrh pro minimalizaci ztrát
  - Poměr mezi $b : h \approx 1 : 1$
- Nátok do kanálu z nádrže nebo zúžení
  - Ostrohranný nátok
  - Zkosený nátok
  - Zaoblený nátok

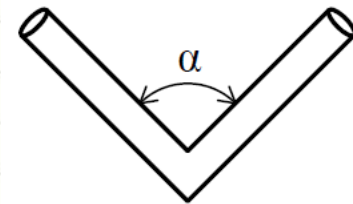
Řešení ohybů

- Ohyby
  - Posouzení na min a max rychlosti
  - Správný návrh pro minimalizaci ztrát
- typy
  - Ostrohranné
  - Zkosený ohyb
  - Zaoblený ohyb

Hydraulické řešení potrubí

- Ztráty
- Rovné úseky - hydraulicky správné řešení, výpočty ztrát
- Ohyby, místní ztráty – hydraulicky správné řešení, výpočty ztrát

Hydraulické řešení vodních cest

- Vodní cesty spojují jednotlivé nádrže gravitačně.
- Celková ztráta je součet místních ztrát a ztrát třením
- Posouzení nebo návrh se provádí pro ustálené rovnoměrné proudění

$$H = \sum \zeta_i \frac{v_i^2}{2g} + \sum H_s$$

Z návrhové rychlosti 1,0 m/s
se vypočítá sklon i

$$v = \frac{1}{n} R^{2/3} i^{1/2}$$

$$i = \frac{\left(\frac{v}{C}\right)^2}{R} = \left(\frac{nvR^{3/2}}{C}\right)^2$$

$$= n^2 v^2 R^3$$

Hydraulický poloměr

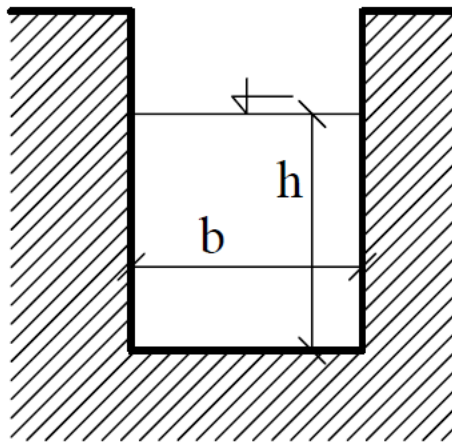
$$R = \frac{S}{O}$$

Omočený obvod

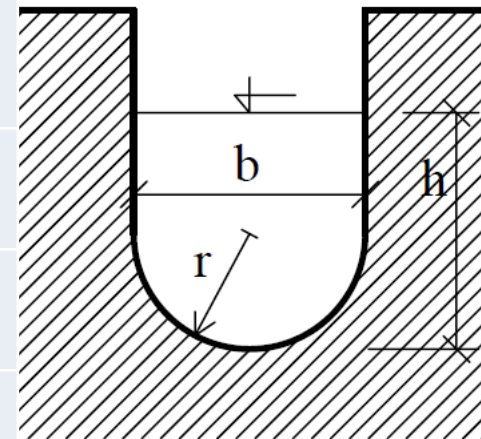
Půlkruh: $O = \pi r + 2(h - r)$
Obdélník: $O = b + 2h$

Průtočná plocha

Půlkruh: $S = \frac{\pi r^2}{2} + 2r(h - r)$
Obdélník: $S = bh$

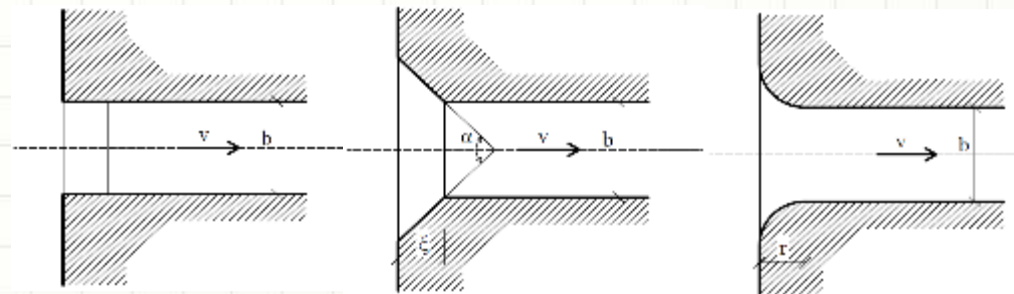
obdélníkový tvar

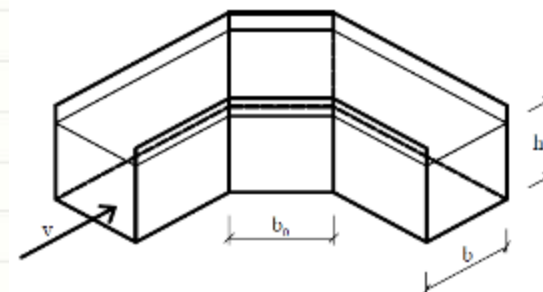
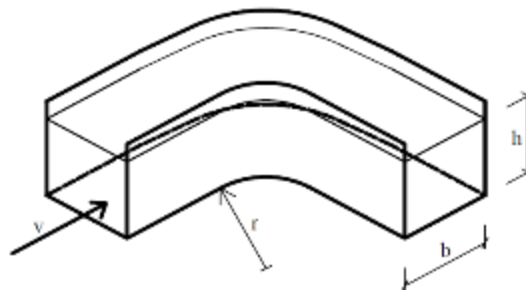
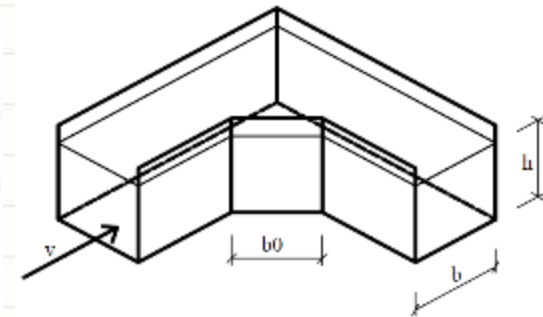
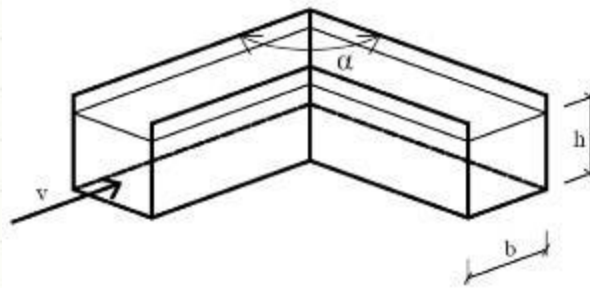
půlkruhový tvar

Ztráty místní

- Nátoky
  - Ztráta
  - Řešení podmínek neusazování

- Ohyby
  - Ztráta
  - Řešení podmínek neusazování

Výpočet celkové ztráty

- Sečíst ztráty všech úseků a objektů
- Objekty – ztráta 0,5 m
  - Lapák písku
  - Primární sedimentace
  - Aktivační nádrž
  - Dosazovací nádrž
- Česle – ztráta dle výpočtu
- Úseky – ztráta dle výpočtu